

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20.04.2016, sp. zn. 20 Cdo 607/2016, ECLI:CZ:NS:2016:20.CDO.607.2016.1

Číslo: 67/2017

Právní věta: Přihlášený věřitel je účastníkem řízení o vypořádání dluhů obmeškalého vydražitele dle ustanovení § 336n odst. 1 o. s. ř.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 20.04.2016

Spisová značka: 20 Cdo 607/2016

Číslo rozhodnutí: 67

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Účastníci řízení, Výkon rozhodnutí

Předpisy: čl. § 336n o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl dovolání povinného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2015, sp. zn. 14 Co 448/2015.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Soudní exekutor udělil usnesením ze dne 30. 4. 2014, č. j. 120 EX 2950/10-217, příklep vydražitelce, S. B., na dražených nemovitostech, jež byly vydraženy za nejvyšší podání ve výši 6 310 000 Kč. Vydražitelka však ani na výzvu soudního exekutora ze dne 6. 6. 2014 v dodatečné lhůtě jednoho měsíce nejvyšší podání nedoplatila, a proto, marným uplynutím lhůty k doplacení nejvyššího podání, došlo ke zrušení výše citovaného usnesení o příklepu; nové dražební jednání pak proběhlo dne 15. 4. 2015, v jehož rámci byly nemovitosti vydraženy za nejvyšší podání 6 400 000 Kč a toto nejvyšší podání bylo zapláceno.

2. Usnesením ze dne 30. 6. 2015, č. j. 120 EX 2950/10-417, soudní exekutor rozhodl, že se obmeškanému věřiteli vrací jistota ve výši 500 000 Kč s odůvodněním, že při nařízeném jednání, před vlastním rozvrhovým jednáním, nebyl uplatněn žádný škodový nárok, který vznikl nezaplacením nejvyššího podání, a při dalším dražebním jednání nebylo dosaženo nejvyššího podání nižšího.

3. Městský soud v Praze usnesením ze dne 17. 12. 2015, sp. zn. 14 Co 448/2015, rozhodl o odvolání věřitele Mgr. M. M. tak, že usnesení soudního exekutora zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení s

odůvodněním, že soudní exekutor odvolatele, jako přihlášeného věřitele (ani další z přihlášených věřitelů), nepředvolal k jednání, čímž postupoval v rozporu se zákonem č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“).

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti usnesení odvolacího soudu podal povinný dovolání, jehož přípustnost spatřuje ve skutečnosti, že „napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného a procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu, resp. tato otázka hmotného a procesního práva v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla řešena“. Dovolatel v podaném dovolání vyjadřuje nesouhlas s extenzivním výkladem pojmu „účastník“ obsaženém v ustanovení § 336n odst. 1 o. s. ř., jak jej provedl odvolací soud, pakliže považuje za účastníky ve smyslu ustanovení § 336n odst. 1 o. s. ř. pouze dražitele, a nikoli i ostatní věřitele povinného, kteří požadují uspokojení svých pohledávek při rozvrhu podstaty. Dovolatel proto navrhl, aby Nejvyšší soud usnesení odvolacího soudu zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

III.

Přípustnost dovolání

5. Nejvyšší soud dovolání projednal a rozhodl o něm podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 1. 2013, dále jen „o. s. ř.“ (srov. čl. II bod 2 zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony).

6. Dovolání bylo podáno včas a osobou oprávněnou (§ 240 odst. 1), při splnění podmínce povinného zastoupení advokátem (§ 241 odst. 1), obsahovalo i náležitě vymezený a způsobilý dovolací důvod (§ 241a odst. 1 až 3), a nutno je mít i za přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť dovolatelem předestřená otázka výkladu rozsahu pojmu „účastníci“ obsaženému v § 336n odst. 1 o. s. ř., ve vztahu k přihlášeným věřitelům, nebyla doposud v rozhodovací praxi Nejvyššího soudu explicitě řešena.

IV.

Důvodnost dovolání

7. Dovolání však není důvodné.

8. Podle § 52 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu.

9. Podle § 336m odst. 2 o. s. ř., nezaplatil-li vydražitel nejvyšší podání ani v dodatečné lhůtě, kterou mu určil soud a která nesmí být delší než jeden měsíc, usnesení o příklepu se marným uplynutím dodatečné lhůty zrušuje a soud nařídí další dražební jednání. Podle odstavce 3 tohoto ustanovení při dalším dražebním jednání podle odstavců 1 a 2 se nejnižší podání stanoví ve výši poloviny výsledné ceny [§ 336a odst. 1 písm. d)]; jinak o nařízení a provedení další dražby platí obdobně ustanovení § 336b až 336d, § 336e odst. 2, § 336g, 336h, § 336i odst. 3 a 4, § 336j až 336l.

10. Podle § 336n odst. 1 o. s. ř. vydražitel uvedený v § 336m odst. 2 je povinen nahradit náklady, které státu a účastníkům řízení vznikly v souvislosti s dalším dražebním jednáním, škodu, která vznikla tím, že nezaplatil nejvyšší podání, a bylo-li při dalším dražebním jednání dosaženo nižší nejvyšší podání, rozdíl na nejvyšším podání. Na tyto dluhy se započítá jistota složená vydražitelem; převyšuje-li jistota tyto dluhy, zbývající část se vrátí vydražiteli. O dlužích podle odstavce 1 rozhodne soud po jednání usnesením (odstavec 2).

11. Řízení o výkon rozhodnutí (řízení exekuční) tvoří jednotný celek a v určitých jeho fázích zákon přiznává procesní práva a povinnosti nejen oprávněnému (dalšímu oprávněnému) a povinnému, popřípadě manželu povinného, ale i dalším osobám, například plátcí mzdy, peněžnímu ústavu nebo jinému dlužníku povinného, dražitelům, spoluvlastníkům prodávané movité věci, nemovitosti nebo podniku, věřitelům povinného, oprávněným z vespolečného zástavního práva a dalším. Tyto osoby se proto rovněž stávají účastníky řízení o výkon rozhodnutí, nikoliv však v plném rozsahu, ale pouze těch jeho úseků, v nichž jim právní úprava přiznává procesní práva, popřípadě jim ukládá procesní povinnosti (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 9. 2011, sp. zn. [21 Cdo 1877/2011](#)).

12. Nejvyšší soud v řadě svých rozhodnutí vysvětlil, že zákonná úprava rozděluje průběh výkonu rozhodnutí (exekuce) prodejem nemovitostí do několika relativně samostatných fází, z nichž v každé se řeší vymezený okruh otázek. Těmito fázemi jsou 1. nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce), 2. určení ceny nemovitosti a jejího příslušenství, ceny závad a práv s nemovitostí spojených, určení závad, které prodejem v dražbě nezaniknou a určení výsledné ceny, 3. vydání usnesení o dražební vyhláše, 4. vlastní dražba a 5. jednání o rozvrhu. Úkony soudu, účastníků řízení a osob na řízení zúčastněných jsou zpravidla završeny pravomocným usnesením, jehož účinky vylučují možnost v další fázi znovu řešit otázky, o kterých již bylo rozhodnuto (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 5. 2007, sp. zn. [20 Cdo 2006/2006](#), usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 1. 2008, sp. zn. [20 Cdo 2769/2006](#), nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2009, sp. zn. [20 Cdo 901/2008](#)).

13. Nad rámec vymezení účastenství v řízení o výkon rozhodnutí dle ustanovení § 255 odst. 1, 2 o. s. ř. nelze než též vycházet z obecných zásad, na kterých spočívá účastenství v řízení, totiž že účastníkem řízení je ten, o jehož právech a povinnostech má být v řízení jednáno, s tím, že „řízením“ se rozumí pouze úsek, do něhož je určitá osoba objektivně - a procesně relevantně - způsobilá zasáhnout. Splnění podmínky, aby se o právech a povinnostech určitého subjektu jednalo, je pak vyjádřeno tím, že mu právní úprava procesní práva výslovně přiznává, popřípadě mu ukládá procesní povinnosti.

14. V rozvrhovém stadiu jsou účastníky řízení kromě oprávněného a povinného vydražitel a přihlášení věřitelé a rovněž i vydražitel, který nezaplatil nejvyšší podání ani v dodatečné lhůtě (§ 336m odst. 2 o. s. ř.), avšak jen v té části řízení, kdy se upravují jeho poměry vůči státu a účastníkům ve smyslu ustanovení § 336n o. s. ř. (srov. KŮRKA V., DRÁPAL L. Výkon rozhodnutí v soudním řízení, Linde Praha, 2004, s. 256).

15. Nabytím právní moci usnesení o příklepu a zaplacením nejvyššího podání vstupuje řízení o výkon rozhodnutí prodejem nemovitosti do závěrečné fáze - rozvrhu rozdělované podstaty. Bylo-li předchozí usnesení o příklepu zrušeno z důvodu, že obmeškaný vydražitel nezaplatil ani v dodatečné lhůtě nejvyšší podání, rozhodne soud po nařízeném jednání nejprve o dlužích obmeškaného vydražitele dle § 336n odst. 1 o. s. ř.; přihlášení věřitelé, jako účastníci rozvrhového stadia vykonávacího řízení, jsou pak účastníky také jednání, při němž jsou projednány dluhy obmeškaného vydražitele, neboť tím, že obmeškaný vydražitel nezaplatil nejvyšší podání, mohla rovněž vzniknout škoda, jmenovitě v podobě ušlého zisku, například ušlých úroků z nejvyššího podání, které by k němu přirostly, kdyby bylo obmeškaným vydražitelem zaplacen (srov. KŮRKA V., DRÁPAL L. Výkon rozhodnutí v soudním řízení, Linde Praha, 2004, s. 558).

16. Pakliže právě takto uvažoval odvolací soud o nezbytném účastenství odvolatele jakožto přihlášeného věřitele, je namístě uzavřít, že jeho - dovoláním napadené rozhodnutí - je správné, pročez Nejvyšší soud bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) dovolání povinného, tomu kontrární, jako nedůvodné podle § 243b odst. 2 části věty před středníkem, odst. 6 o. s. ř. nemohl než zamítnout.

17. Vzhledem k druhé rovině dovolatelem odůvodněné přípustnosti by dovolání být přípustné

nemohlo. Má-li být přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., ve znění účinném od 1. 1. 2013, proto, že napadené rozhodnutí závisí na řešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, musí být z dovolání patrné, o kterou otázku hmotného nebo procesního práva jde a od které „ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu“ se řešení této otázky hmotného nebo procesního práva odvolacím soudem odchyluje (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. [29 Cdo 2394/2013](#), publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod označením 4/2014), což však odvolatel nedoložil.